

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

Dubium I. Quid sit Spatia Imaginaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

DISPUTATIO QUINTA.

De Spatiis Imaginariis.

DUBIUM I.

Quid sint Spatia Imaginaria.

I. **C**onstat in primis spatia illa, quia Imaginaria, non esse realia positiva aut negationes ubicationis realis non tollibiles, ut docet P. Compt. Disp. 33. Phys. Sect. 2^a. quia, per impossibile, omni cessante & impossibili facta imaginatione, negationes ubicationis realis non tollibiles suo modo essent; & tamen eo casu spatia imaginaria cessarent & impossibilia essent; ac proinde spatia imaginaria esse non possunt: deinde vel præfatus P. Comptonus per ly *imaginaria* intelligit imaginata vel imaginabilia? 1um jam refutatum est, imò illæ negationes suo modo sunt, licet imaginatæ non sint; ad 2um autem frustra negationes illas requirit, quia licet non essent, sed earum loco ubicationes reales, adhuc spatia imaginabilia essent; denique Disp. cit. Sect. i. n. 3. docet spatia imaginaria debere esse actû; quod intelligi non potest si sint negationes; quia negationes actû esse, idem est ac non esse actû, esse, esse actû, quia negationes sunt non esse actû, ut consideranti patebit, dicta supra Disp. 5^a. de privatione; ista autem sunt contradictoria.

RESOLUTIO.

II. **D**ico, spatia imaginaria, non nisi imaginariè, imaginaria dicuntur, & attentis proprietatibus, quæ illis à Theologis & Philosophis communiter tribuuntur, ut, quòd sint spatium infinitè extra cælos diffusum, æternum, capax (puta per non repugnantiam) corporis, &c. omnino cum spatiis realibus possibilibus confundi debent. Probatur Resolutio, quia his proprietates illæ conveniunt, nec aliter commodius videntur explicari posse, ergo, &c.

III. **D**ixi, non nisi imaginariè, quia revera, non nisi, quia hæc spatia possible imaginamur nobis ad instar nebulæ obscuræ aut aëris in infinitum diffusi, imaginaria dicuntur; unde S. Augustinus de Civit. lib. 1°. cap. 5°. insinuat spatia imaginaria inanes esse hominum cogitationes, quibus infinita imaginantur loca, uti tempora imaginaria inanes hominum cogitationes, quibus inaniter cogitant præterita tempora vocationis Dei. Hisque consonanter Conf. lib. 7°. cap. 1°. & 5°. spatia illa, vocat *spatiosum nihil*.

DUBIUM II.

An Deus sit actû in Spatiis Imaginariis.

RESOLUTIO.

IV. **D**ico, Deus nõ est actû in spatiis imaginariis; ita Bonaventura, Scotus, Valquez, Capreolus, Oyiedus, D. Fromondus de Anima lib. 3. c. 10. & plures alii, apud Compt. hic contra Suarez, Majorem, Sorum, Hurtadum, Arriagam, Fonseca, Comptonum & plures alios, quos citat.

v. Probatur, quia non aliter Deus est in spatiis imaginariis, quàm ipsa sint Deo actû præsentia; sed

illa non sunt Deo actû præsentia, ergo, &c. Major patet; probatur minor ex dictis. n. 1°.

VI. Nec dicas, illa esse actû possibiliter Deo præsentia; non verò actû actualiter. Quia apertus est lusus in terminis; nam sicut totum esse, & totaliter esse, non distinguuntur, ne totum & partes distinguantur; ita nec actû esse & actualiter esse distinguuntur; imò illa esse actualiter possibiliter, idem est, ac esse actualiter, & non esse actualiter; quia ly *possibiliter* dicit non esse actualiter; quæ (ut supra insinuavimus) sunt contradictoria.

VII. Objicies 1°, Deus est extra mundum realiter immensus, & juxta Trimegistum *sphæra intellectibilis, cujus centrum ubique, circumferentia nusquam*; alioqui producto novo mundo ultra cælos non esset illi præsens; vel si esset illi præsens, esset etiam in medio, vel non? si 1um, ergo esset in spatiis imaginariis, uti ista sunt: si 2um, ergo esset à seipso divisus uti illi mundi, quod est absurdum, ergo, &c.

VIII. Respondeo negando ultimam consequentiam; & dico, quòd Deus, si produceretur novus mundus, foret illi præsens, & in medio inter utrumque; non quidem tamquam in spatio imaginario; sed tamquam spatium immensum reale à se & sua immensitate Divina realiter indistinctum: hinc optimè August. 7. Confess. cap. 5°. (quod sine ratione D. Fromondus de Anima lib. 3°. cap. 10. art. 1°. docet ab Augustino retractari, cum id verissimum sit, sensu dato) mundus in Deo est velut spongia parva in oceano immenso, qui ultra spongiam latè fusèque secundum propriam substantiam distenditur; & ad rem nostram scriptura Iob 11. & lib. 3°. Regum cap. 8°. ubi dicitur Deus excelsior cælis, cælos cælorum eum non capere, &c. unde probare non possum, quod ait Hugo Cavallus Schol. ad Scotum 1. d. 37. *Omnes serè antiqui Theologi tenent Deum modo non esse extra cælum*, & approbat D. Fromondus loco citato; licet verum sit quod D. Fromondus ibi docet *nec Deum magis jam in quadam immensa extra mundum vacuitate esse, quàm erat in sole, aut lapide antequam sol, aut lapis crearentur*. dato quòd etiam in his tunc erat, tamquam spatium reale à se & sua immensitate realiter indistinctus; quod Catholicè negari posse non videtur.

IX. Objicies 2°, ante mundum conditum Deus erat actû in temporibus imaginariis, ergo & in spatiis imaginariis & consequenter etiam jam est in spatiis imaginariis ultra mundum.

X. Respondeo negando antecedens; quia ista actû tempora imaginaria haud minùs sunt chymærica, quàm spatia imaginaria; unde sicut Deus ultra cælos jam est spatium reale suæ immensitatis, ita ante mundum conditum fuit tempus reale suæ æternitatis, & in ea sola existens.

XI. Instabis, ante mundum conditum fuit fluxus de parte temporis possibilis correspondens tali virtualitati æternitatis, ad aliam sequentem; sed ille fluxus est tempus imaginarium, & Deus ante mundum conditum erat actû in isto fluxu, ergo, &c.

XII. Respondeo distinguendo majorem, ante mundum